

ครูยุค AI

ใช้ 5 ทักษะดิจิทัล เปลี่ยนห้องเรียน

“หนังสือที่ไม่ได้สอนแค่เรื่อง AI
แต่ช่วยให้ครูเปลี่ยนห้องเรียนได้จริง”

AI-AGE

TEACHERS

Using 5 Digital Skills
to Transform the
The Classroom

อาจารย์เปิงก:
อภิไฉา สิริรัตนจิตต์

ปริญญาเอก (กำลังศึกษา): กศ.ด. หลักสูตรและการสอน

ปริญญาโท: ค.ม. หลักสูตรและการสอน

ปริญญาตรี: พร.บ. ปรัชญา เกียรตินิยมอันดับ 2

ครูยุค AI ใช้ 5 ทักษะดิจิทัลเปลี่ยนห้องเรียน

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์

รายการบรรณานุกรม

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์. (2569). **ครูยุค AI ใช้ 5 ทักษะดิจิทัล
เปลี่ยนห้องเรียน.**

สงขลา: AP Book and Infopreneur.

พิมพ์ครั้งที่ 1: พฤษภาคม พ.ศ. 2569

จำนวน 138 หน้า

ราคา 150 บาท

คำถามสำคัญจึงไม่ใช่ “AI จะมาแทนครูหรือไม่”

แต่คือ “ครูจะปรับตัวอย่างไร
เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ AI แทนไม่ได้”

คำนำ

โลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยพลังของเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงไม่อาจยืนอยู่บนรูปแบบเดิมได้อีกต่อไป ห้องเรียนกำลังก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้จากทุกที่ ทุกเวลา ขณะที่บทบาทของ “ครู” ก็กำลังเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่การเป็น “ผู้ออกแบบการเรียนรู้” และ “ผู้นำทางการเรียนรู้” ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณค่า

หนังสือเล่มนี้เกิดขึ้นจากความตั้งใจที่จะช่วยให้ครูไทยเข้าใจและพัฒนาทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะ 5 ทักษะสำคัญ ได้แก่ Digital Literacy, Data Literacy, AI Literacy, Media Literacy และ Ethical Literacy ซึ่งถือเป็น “ทักษะแห่งอนาคต” ที่ครูทุกคนควรมี ไม่ว่าจะเป็นครูรุ่นใหม่หรือครูที่มีประสบการณ์

ผู้เขียนเชื่อว่า “เทคโนโลยีไม่ได้เข้ามาแทนที่ครู แต่ครูที่ใช้เทคโนโลยีเป็น จะสามารถสร้างการเรียนรู้ที่ทรงพลังยิ่งกว่าเดิม” ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการอธิบายแนวคิดเชิงทฤษฎี แต่พยายามถ่ายทอดผ่านภาษาที่อ่านง่าย ตัวอย่างใกล้ตัว เทคนิคที่นำไปใช้ได้จริง

เครื่องมือดิจิทัลที่ครูสามารถทดลองใช้ได้ทันที รวมถึง
แนวทางการใช้ AI เพื่อช่วยลดภาระงานและเพิ่มคุณภาพ
การเรียนรู้ในห้องเรียน

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นทั้ง
“คู่มือ” และ “คู่มือ” สำหรับครูไทยในการก้าวสู่โลก
การศึกษาใหม่อย่างมั่นใจ พร้อมสร้างห้องเรียนที่ตอบ
โจทย์ผู้เรียนในอนาคตได้อย่างแท้จริง

ท้ายที่สุดนี้ หากหนังสือเล่มนี้สามารถจุดประกาย
ให้ครูคนหนึ่งกล้าที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ทดลองใช้เทคโนโลยี
ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงห้องเรียนเล็ก ๆ ของตนให้
กลายเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ผู้เขียนก็ถือว่า
หนังสือเล่มนี้ประสบความสำเร็จแล้ว

ด้วยความปรารถนาดีจากใจ

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์

พฤษภาคม 2569

สารบัญ

คำนำ

บทนำ	1
บทที่ 1 โลกการศึกษาใหม่ในศตวรรษที่ 21	4
โลกเปลี่ยน ครูต้องเปลี่ยน	5
ผู้เรียนยุคใหม่ : Generation Alpha	7
ห้องเรียนแห่งอนาคตเป็นอย่างไร	7
5 ทักษะสำคัญของครูยุค AI	9
เทคนิคเริ่มต้นง่าย ๆ สำหรับครู	11
บทที่ 2 Digital Literacy : ครูดิจิทัลมืออาชีพ	14
ความหมายของ Digital Literacy	15
เครื่องมือดิจิทัลที่ครูควรรู้	15
ห้องเรียนดิจิทัลไม่ได้ยากอย่างที่คิด	17
กรณีศึกษาจากห้องเรียนจริง	20
บทที่ 3 Data Literacy : ใช้ข้อมูลพัฒนาผู้เรียน	22
Data Literacy คืออะไร	23
ทำไมข้อมูลจึงสำคัญกับครู	23
Personalized Learning	26
กรณีศึกษาจากห้องเรียนจริง	27
เทคนิคเริ่มต้นสำหรับครู	28

บทที่ 4 Media Literacy ครูรู้เท่าทันสื่อ	30
Media Literacy คืออะไร?	31
ทำไมครูต้องมี Media Literacy?	32
5 ทักษะ Media Literacy ที่ครูควรมี	32
วิธีพัฒนา Media Literacy สำหรับครู	35
Case Study: ครูที่เปลี่ยนมือถือเป็นห้องเรียน	37
บทที่ 5 Ethical Literacy ใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	38
Ethical Literacy คืออะไร?	39
5 เรื่องจริยธรรมดิจิทัลที่ครูต้องรู้	40
วิธีพัฒนา Ethical Literacy สำหรับครู	42
บทที่ 6 ห้องเรียนแห่งอนาคต จาก “ครูผู้สอน”	45
ห้องเรียนแห่งอนาคตคืออะไร?	46
5 ลักษณะของห้องเรียนแห่งอนาคต	47
วิธีเปลี่ยนห้องเรียนแบบเดิมสู่	
ห้องเรียนแห่งอนาคต	49
Case Study: ห้องเรียนที่เด็กอยากมาเรียน	51
บทที่ 7 ครูยุค AI เริ่มต้นอย่างไร?	53
แนวคิดสำคัญ : Progress มากกว่า Perfect	54
7 ขั้นตอนสู่การเป็นครูยุค AI	54
แผนพัฒนาตัวเอง 30 วัน สำหรับครูยุค AI	57

ครูยุค AI ไม่จำเป็นต้องสมบูรณ์แบบ	58
บทสรุปหนังสือเล่มนี้	60

ภาคผนวก

- “100 Prompt AI สำหรับครู”
- “AI ช่วยทำวิจัยในชั้นเรียน”
- “ออกแบบห้องเรียนยุค AI”

เกี่ยวกับผู้เขียน

สิ่งสำคัญคือ ครูไม่ได้เปลี่ยน “เนื้อหา”
แต่เปลี่ยน “วิธีเรียนรู้”
และนี่คือหัวใจสำคัญของห้องเรียนยุคใหม่

บทนำ

ครูในวันที่โลกเปลี่ยนเร็วกว่าห้องเรียน

ในอดีต “ครู” คือแหล่งความรู้ที่สำคัญที่สุดของผู้เรียน นักเรียนต้องรอฟังคำอธิบายจากครู อ่านหนังสือจากห้องสมุด และเรียนรู้ผ่านกระดานดำในห้องเรียน แต่ในวันนี้ โลกทั้งโลกอยู่ในหน้าจอลเล็ก ๆ ที่อยู่ในมือของผู้เรียนเพียงเครื่องเดียว

เทคโนโลยีดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงวิถีคิด วิธีสื่อสาร และวิธีเรียนรู้ของมนุษย์อย่างมหาศาล เด็กยุคใหม่เติบโตมากับอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ วิดีโอสั้น เกมออนไลน์ และ AI พวกเขาสามารถค้นหาคำตอบได้ภายในไม่กี่วินาที สามารถเรียนรู้ผ่าน YouTube หรือเรียนกับ AI ได้ตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้กำลังทำให้ “รูปแบบการเรียนรู้” เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง

คำถามสำคัญจึงไม่ใช่ “AI จะมาแทนครูหรือไม่”
แต่คือ “ครูจะปรับตัวอย่างไร เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ AI
แทนไม่ได้”

ในยุคที่ข้อมูลมีอยู่มากมาย สิ่งสำคัญไม่ใช่เพียงการจดจำข้อมูล แต่คือการคิด วิเคราะห์ เลือกใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง และใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมี

จริยธรรม ครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะใหม่ ที่มากกว่าการใช้คอมพิวเตอร์หรือการเปิดสไลด์สอน

ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องสามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อออกแบบการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน ใช้ AI เป็นผู้ช่วยในการจัดการเรียนการสอน รู้เท่าทันสื่อ และปลูกฝังจริยธรรมดิจิทัลให้กับผู้เรียนได้ในเวลาเดียวกัน

หนังสือ “ครูยุค AI : 5 ทักษะดิจิทัลที่ต้องมี” จึงถูกออกแบบขึ้นเพื่อเป็นคู่มือฉบับง่ายสำหรับครูทุกคน ไม่ว่าคุณจะเป็นครูมือใหม่ ครูที่กำลังเริ่มใช้เทคโนโลยี หรือครูที่ต้องการพัฒนาห้องเรียนให้ทันโลก หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้คุณมองเห็นภาพของการศึกษาในอนาคต พร้อมทั้งมีแนวทางในการพัฒนาตนเองอย่างเป็นขั้นตอน ภายในหนังสือเล่มนี้ คุณจะได้เรียนรู้ว่า

- จะใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้อย่างไร
- จะใช้ข้อมูลเพื่อเข้าใจผู้เรียนได้อย่างไร
- จะใช้ AI เป็นผู้ช่วยในการสอนได้อย่างไร
- จะสร้างผู้เรียนให้รู้เท่าทันสื่อได้อย่างไร
- และจะใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมได้อย่างไร

และที่สำคัญ หนังสือเล่มนี้ไม่ได้ต้องการให้ครู “เก่งเทคโนโลยีที่สุด” แต่ต้องการให้ครู “ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน” เพราะหัวใจของการศึกษาไม่เคยเปลี่ยนไปจากเดิม นั่นคือ “การพัฒนามนุษย์”

แม้โลกจะมี AI ที่ฉลาดเพียงใด แต่ความเข้าใจ ความเมตตา แกร่งบันดาลใจ และพลังแห่งความเป็นมนุษย์ จากครูยังคงเป็นสิ่งที่ไม่มีเทคโนโลยีใดแทนได้ และนี่คือ เหตุผลว่า ทำไม “ครูยุค AI” จึงสำคัญกว่าที่เคย